

DATUM
2025-04-14DIARIENR
2025/6ERT DATUM
2025-01-14ER BETECKNING
Ju2024/02620Regeringskansliet
Justitiedepartementet
111 52 Stockholm

Säkerhetsprövningar – nya regler (SOU 2024:88)

Statskontoret redovisar i detta remissvar synpunkter på utredningens bedömningar och förslag som rör införandet av en möjlighet att överklaga ett säkerhetsprövningsbeslut samt vilken instans som bör hantera ett överklagande.

Vi lämnar inga synpunkter på utredningens övriga bedömningar och förslag som avser säkerhetsprövningar och möjligheter att stänga av en statligt anställd.

Positivt att det införs en möjlighet att överklaga säkerhetsprövningsbeslut

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag att det införs en möjlighet att överklaga ett säkerhetsprövningsbeslut när det gäller arbetstagare. Det kan bland annat bidra till att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten för enskilda, i synnerhet när regleringen på området stärks.

Statskontoret anser att utredningen har gjort en utförlig analys av *befintliga* domstolar och förvaltningsmyndigheter som kan vara lämpliga instanser för uppdraget att överpröva säkerhetsprövningsbeslut. Enligt utredningen bör det organ som ska hantera överprövning av säkerhetsprövningsbeslut uppfylla Europakonventionens krav på domstolsprövning. Utredningen har också sökt möjliga synergieffekter eller verksamhetsmässiga samband, dvs att nuvarande kunskap och förmåga hos en myndighet kan användas för att genomföra nya uppgifter.

Vi delar utredningens bedömning att överprövning av säkerhetsprövningsbeslut bör hanteras av en ny myndighet

Vi delar utredningens bedömning att den mest framkomliga lösningen är att låta överprövning av säkerhetsprövningsbeslut hanteras av en *ny särskild nämndmyndighet*. Statskontoret tillstyrker därför utredningens förslag att inrätta en ny nämndmyndighet med uppdrag att överpröva säkerhetsprövningsbeslut.

Vi bedömer att överprövning av säkerhetsprövningsbeslut lever upp till de grundläggande kriterierna för när nämndformen är lämplig för en verksamhet, nämligen behov av kollektivt beslutsfattande samt starkt behov av en organisatorisk gräns mot annan verksamhet.¹ Vi anser likt utredningen att det är av stor vikt att överprövning av säkerhetsprövningsbeslut hanteras på ett sätt som främjar rättssäkerheten och den nationella säkerheten.

Något som däremot talar mot nämndformen är att utredningen inte har någon uppfattning om *antalet ärenden* för den nya myndigheten. Därmed vet vi inte heller om nämndformen kommer vara en *praktisk form* för verksamheten eller vad den nya myndigheten på ett ungefär kommer att kosta. Det är en brist att sådana uppskattningar saknas eftersom det gör det svårt att ta ställning till alternativen på ett fullgott sätt. Men skälet till att sådana uppskattningar saknas verkar inte vara brist på utredningstid, utan snarare att underlaget om mängden säkerhetsprövningsbeslut är begränsat. Den organisationskommitté som utredningen föreslår ska tillsättas bör därför få i uppdrag att ta fram en så bra uppskattning som möjligt av hur många ärenden den nya myndigheten kan komma att hantera.

Av befintliga domstolar och förvaltningsmyndigheter bedömer utredningen att ett nytt beslutsorgan inom Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SiN) eller allmän förvaltningsdomstol är de alternativ som framstår som mest lämpliga. Vi delar den bedömningen och anser att ett nytt beslutsorgan hos SiN hade kunnat vara ett alternativ om regeringen byter ledningsform för myndigheten. I sin nuvarande skepnad är det nämligen mycket som tyder på att myndigheten har ”vuxit ur” nämndformen med nuvarande verksamhet och Statskontoret har tidigare föreslagit att SiN bör ombildas till en enrådgighetsmyndighet.² Men även om regeringen väljer en sådan lösning kan ett beslutsorgan vid SiN bli mindre självständigt och oberoende än en egen myndighet med egen budget, eftersom det då ska tilldelas resurser i konkurrens med övrig verksamhet.³ Med utredningens förslag kommer nämndens beslut inte gå att överklaga, vilket också talar för nämndformen framför ett särskilt beslutsorgan eftersom nämndformen gör beslutsfattandet så oberoende som möjligt utan att förlägga prövningen i domstol.⁴

---

¹ Statskontoret (2024) *En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter* s. 41f

² Statskontoret (2024) *En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter* s. 69f

³ Statskontoret (2024) *En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter* s. 60f

⁴ Statskontoret (2024) *En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter* s. 49, 50, 53

Annelie Roswall Ljunggren

Lovisa Boström